

Justitiedepartementet

Yttrande över remiss - Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall SOU 2021:56

Eskilstuna kommun har valt att lyfta och ge synpunkter från valda delar i utredningen.

Eskilstuna kommun välkomnar de ändringar som föreslås i lagen (1985:367) om internationella faderskapsfrågor och i lagen (1979:1001) om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden samt förslagen om namnändring. Lagarna skulle, med de föreslagna ändringarna, bli mer inkluderande och jämlika.

Vidare ser Eskilstuna kommun det som positivt att underlätta utländska föräldraskap för den kvinna med internationell anknytning i ett samkönat par som inte har fött barnet. En ändrad lagstiftning skulle även främja möjligheten att flytta mellan länder, vilket främjar med den fria rörligheten inom EU.

Gällande surrogatarrangemang finns det inte någon samsyn internationellt i frågan om det bör vara tillåtet att bli förälder genom ett surrogatarrangemang eller inte. I svensk rätt finns det inga regler om surrogatarrangemang och det är inte tillåtet att genomföra surrogatmoderskap i svensk hälso- och sjukvård. Nuvarande lagstiftning innebär alltså att tilltänkta fäder och tilltänkta mödrar behandlas olika.

Eftersom det i Sverige inte är tillåtet att genomföra surrogatmoderskap i svensk hälso- och sjukvård menar utredningen att den reglering som föreslås inte ska uppmuntra till kringgående av föräldraskapens regler om föräldraskap eller till surrogatarrangemang i utlandet.

Utredningen har inte för avsikt att med en förändrad lagstiftning förenkla föräldraskap genom surrogatarrangemang. Dock menar Eskilstuna kommun att det finns en risk för detta. Utredningen konstaterar att barn födda i utlandet genom surrogatarrangemang som sedan kommit till Sverige tydligt har ökat. Syftet med att skapa ett mer jämlikt föräldraskap i internationella förhållanden hamnar i konflikt med ett jämställdhetsperspektiv utifrån kvinnors rätt till en reproduktiv hälsa. Även barnrättsperspektivet hamnar i konflikt i de fall då de tilltänkta föräldrarna av någon anledning ångrar sig.

En lagreglering gällande surrogatarrangemang skulle underlätta för professionen på familjerätten eftersom det skulle innebära en tydlighet och förutsägbarhet i handläggningen. Trots det anser Eskilstuna kommun att det i förlängningen inte bör genomföras en lagändring eftersom det i praktiken strider mot det jämställdhetspolitiska delmålet 5, där jämställd hälsa innefattar reproduktiv hälsa.
